



Моніторинг та оцінювання соціальних програм і проектів

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

| | |
|---|---|
| Рівень вищої освіти | Перший (бакалаврський) |
| Галузь знань | С - соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини |
| Спеціальність | С5 Соціологія |
| Освітня програма | Врегулювання конфліктів та медіація |
| Статус дисципліни | Вибіркова |
| Форма навчання | Очна(денна) |
| Рік підготовки, семестр | 4 курс, 8 семестр |
| Обсяг дисципліни | 4 кред. ЄКТС/120 годин: лекції 20 год., практичні 20 год., самостійна робота 80 год. |
| Семестровий контроль/ контрольні заходи | Залік, МКР |
| Розклад занять | https://schedule.kpi.ua/ |
| Мова викладання | Українська |
| Інформація про керівника курсу / викладачів | Лектор: доцент, кандидат філософських наук, доцент, Пиголенко Ігор Вікторович, e-mail: pigolenko@gmail.com Практичні / Семінарські: доцент, кандидат філософських наук, доцент, Пиголенко Ігор Вікторович, e-mail: pigolenko@gmail.com |
| Розміщення курсу | Посилання на дистанційний ресурс Moodle: https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=2089 |

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Однією з головних проблем української соціологічної освіти, на думку багатьох роботодавців, є брак навичок практичного застосування отриманих знань у випускників університетів. Під час вивчення цієї навчальної дисципліни студенти зможуть познайомитися з основними підходами до моніторингу та оцінки соціальних програм та проектів, з їх практичним застосуванням, оволодіти навичками самостійного планування та проведення моніторингу та оцінки.

Комунікація з викладачем можлива і заохочуватиметься на навчальних заняттях, а також в межах консультацій з викладачем, які проводяться за графіком, доступним на сайті кафедри.

Відповідно до вимог ОПП **метою дисципліни** є підсилення у студентів здатностей:

- застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 01).
- використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК 09).
- вести дослідницьку діяльність, включаючи аналіз проблем, постановку цілей і завдань, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку його якості (ЗК 15).
- збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів (ФК 05).
- аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (ФК 06).
- презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефхівців (ФК 07).

Завданням дисципліни є формування:

1) знання:

- основних понять та визначень у сфері моніторингу і оцінки;
- особливостей проведення моніторингу та оцінки;
- з формування індикаторів, їх ролі та значення в процесі моніторингу;
- з аналізу даних необхідних для оцінювання програм та проектів;
- теорії змін та її основних складових;
- основних вимог до кваліфікації фахівця з оцінювання;
- особливостей проведення моніторингу та оцінювання в соціальних програмах та проектах.

2) уміння:

- розробляти систему моніторингу та оцінювання для окремих проектів та програм;
- залучати зацікавлені сторони та фасилітувати діяльність з моніторингу та оцінювання;
- розробляти індикатори та коротко і довгострокові цільові значення;
- формулювати дослідницькі питання та вибирати необхідні, відповідно до мети оцінювання, наявних ресурсів тощо;
- аналізувати та інтерпретувати отримані дані;
- складати звіти за результатами проведення моніторингу та оцінювання;
- застосовувати стандарти та керівництва, необхідні для проведення відповідної діяльності;
- керуватися етичними принципами, визнаними в професійній спільноті;
- використовувати ресурси професійних мереж.

В результаті засвоєння дисципліни студенти зможуть:

- застосовувати основні підходи до проведення моніторингу та оцінювання соціальних програм та проектів;
- розробляти технічне завдання на проведення оцінювання;
- розробляти індикатори та коротко і довгострокові цільові значення;
- формулювати дослідницькі питання та вибирати необхідні, відповідно до мети оцінювання, наявних ресурсів тощо;
- аналізувати набори даних, здійснювати тріангуляцію;
- готувати звіти та представляти результати.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для вивчення дисципліни студенту бажано мати навички використання текстового редактора Word, роботи з таблицями Excel, підготовки презентацій з використання PowerPoint, навички роботи з електронними базами даних.

Дисципліна вивчається після опанування дисциплін: «Кількісні та якісні методи досліджень», «Методологія, методи та технології соціологічних досліджень», «Основи менеджменту», «Соціальне проектування».

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1 Моніторинг та оцінювання як самостійна дисципліна

Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни.

Тема 2. Основні поняття та визначення

Тема 3. Оцінка потреб

Розділ 2 Моніторинг програм та проектів

Тема 4. Моніторинг та особливості його проведення

Тема 5. Індикатори, їх роль та значення в процесі моніторингу

Тема 6. Дані, необхідні для оцінювання програм та проектів

Тема 7. Планування моніторингової діяльності

Розділ 3 Оцінювання програм та проектів

Тема 8. Теорія змін та її основні складові

Тема 9. Основні підходи до оцінювання

Тема 10. Необхідність проведення оцінювання

Тема 11. Розробка технічного завдання на проведення оцінювання

Тема 12. Вимоги до кваліфікації фахівця з оцінювання.

Тема 13. Джерела інформації та типи даних

Тема 14. Методи збору інформації

Тема 15. Аналіз та інтерпретація даних в оцінюванні

Тема 16. Використання моніторингу та оцінювання

Тема 17. Професійна діяльність з оцінювання

Тема 18. Особливості проведення моніторингу та оцінювання соціальних програм та проєктів

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення дисципліни достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з літературою.

4.1. Базова література

1. Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання. / Горошко А., Нарчинська Т., Озимок І., Тарнай В.– Київ: Українська асоціація оцінювання, 2014 – 32 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukreval.org/images/Glossary.pdf>
2. Моніторинг і оцінювання: Заради чого? Яким чином? З яким результатом? [Текст]: Навчальний посібник / Ю. Дукач, З. Кияниця, Й. Конечна-Саламатін та ін. – К.: МБФ «Альянс громадського здоров'я», 2018. – 176 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipzn.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/vchalnyj-posibnyk-z-monitoryngu-i-otsinyuvannya.pdf>
3. Моніторинг та оцінка програм і проєктів. Практичний посібник / Ольга Морозова, Ольга Варецька, Деніел Джонс, Пепукай Чікуква, Тетяна Салюк) Київ: «Оранта», 2008. 144 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aidsalliance.org.ua/cgi-bin/index.cgi?url=/ua/library/our/index.htm>
4. Посібник з моніторингу та оцінювання програм регіонального розвитку / Лендбель М., Винницький Б., Ратейчак Ю., Санжаровський І. За ред. Санжаровського І., Полянського Ю. – К.: К.І.С., 2007. – 80 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ipas.org.ua/images/doc/Library/Books/handbook_on_monitoring_and_evaluation_2007_ukr.pdf
5. Шлях до результатів: планування та проведення ефективних оцінювань розвитку. – Морра Імас Л.Дж., Ріст Р.К. – К.: МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2015. – 580 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://aph.org.ua/wp-content/uploads/2016/08/SHlyah-do-rezultativ_2015_Print.pdf

Зазначену літературу можна знайти в Науково-технічній бібліотеці ім. Г.І. Денисенка та методичному кабінеті ФСП (ауд. 503, 7 корп.)

4.2. Допоміжна література:

1. <http://www.sociology.kpi.ua/literature> - кафедра соціології КПІ ім.Ігоря Сікорського
2. http://www.aidsalliance.org.ua/cgi-bin/index.cgi?url=/ru/library/syrex/forms_and_instr4ngo/4ngo.htm (за цим посиланням можна знайти приклади форм та інструкцій, що використовуються в практиці роботи недержавних організацій)
3. <http://www.aidsalliance.org.ua/cgi-bin/index.cgi?url=/ua/library/our/index.htm>
4. <http://www.unaids.org/en/regionscountries/countries/ukraine/> (тут можна знайти звітність UNGASS (The United Nations General Assembly Special Session) / GARP (Global AIDS Response Progress Reporting))
5. <http://www.unaids.org/en/dataanalysis/knowyourresponse/globalaidsprogressreporting/> (за цим посиланням є чимало інформації про індикатори (country-level))
6. <http://portfolio.theglobalfund.org/en/Grant/List/UKR> (за цим посиланням в рубриці Program Grant Agreement, зазвичай є таблиця індикаторів (country-level) для кожного із обраних грантів (при використанні потрібно зважати, що грант передбачає комплексну програму, яка складається з багатьох проєктів, під кожен із яких для кожної із організацій, що безпосередньо виконує проєкт, розробляється окрема таблиця індикаторів)
7. <https://www.globalhivmeinfo.org/Pages/GlobalHIVEvaluation.aspx>

8. <http://www.cpc.unc.edu/measure/training/materials>
9. <http://www.cpc.unc.edu/measure/tools/hiv-aids>
10. <http://www.cpc.unc.edu/measure/tools/monitoring-evaluation-systems>
11. <http://www.cpc.unc.edu/measure/tools/hiv-aids>
12. <http://www.cpc.unc.edu/measure/publications/wp-14-153>
13. <http://www.theglobalfund.org/en/me/>
14. <http://www.unaids.org/en/dataanalysis/monitoringandevaluationguidance/>
15. <http://www.pepfar.gov/> <http://www.pepfar.gov/documents/organization/221324.pdf>
16. <http://www.pepfar.gov/documents/organization/206097.pdf>
17. <http://www.pepfar.gov/documents/organization/222186.pdf>
18. <http://www.pepfar.gov/documents/organization/79624.pdf>
19. <http://www.pepfar.gov/documents/organization/79628.pdf>
20. <http://www.cdc.gov/EVAL/framework/>
21. <http://www.usaid.gov/evaluation>
22. <http://www.usaid.gov/results-and-data/information-resources/program-evaluations>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

5.1 Денна форма Лекційні заняття

| N з/п | Назва теми лекції та перелік основних питань (завдання на СРС) |
|--|---|
| Розділ 1. Моніторинг та оцінювання як самостійна дисципліна | |
| 1 | <p>Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни. Основні поняття та визначення</p> <p>Вступ до курсу. Мета та структура курсу, його зв'язок з іншими курсами. Огляд рекомендованої літератури. Основні поняття та визначення: програма, проект, оцінка (<i>assessment</i>), оцінювання (<i>evaluation</i>), моніторинг, вимірювання діяльності/результативності (<i>performance management</i>), типи моніторингу та оцінки. Основні функції моніторингу та оцінювання. Моніторинг та оцінювання: спільне та відмінне. Моніторинг та оцінювання базовані на результатах, їх відмінність від класичних моніторингу та оцінювання</p> <p>Завдання на СРС: Розглянути «Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання» та порівняти запропоновані поняття та визначення з іншими джерелами.</p> |
| Розділ 2. Моніторинг програм та проектів | |
| 2 | <p>Тема 2. Моніторинг та особливості його проведення</p> <p>Історія моніторингових технологій. Підходи до визначення моніторингу. Основні компоненти моніторингу. Необхідність проведення моніторингу та його роль в управлінні проектною діяльністю. Мета та завдання моніторингу. Основні кроки моніторингового процесу.</p> <p>Завдання на СРС: Розглянути історію становлення моніторингу як яфери діяльності.</p> |
| 3 | <p>Тема 3. Індикатори, їх роль та значення в процесі моніторингу</p> <p>Індикатори, їх роль та значення в процесі моніторингу. Критерії відбору індикаторів вимоги до належних «індикаторів». Приклади «належних» та невідповідних індикаторів. Основні правила розробки індикаторів. Класифікація індикаторів. Прямі та дотичні індикатори. Кількісні та якісні індикатори. Індекси: загальні та зведені. Система SMART–індикаторів та SPICED–індикатори. Основні індикатори, придатні для вимірювання <i>Outputs</i>, <i>Outcomes</i>, <i>Impacts</i>, обмеження для їх використання. Визначення базової лінії/вихідних показників (<i>baseline</i>). Закон «зміщення індикаторів».</p> <p>Завдання на СРС: Розробити набір індикаторів за тематикою своєї наукової роботи.</p> |
| Розділ 3. Оцінювання програм та проектів | |
| 4 | <p>Тема 4. Теорія змін та її основні складові</p> <p>Main Components of a Theory of Change): Inputs, Activities, Outputs, Outcomes, Impacts. Графічне представлення теорії змін та її використання, стандартна блок-схематична методика (Standard flow chart); стандартний ланцюг результатів (Standard Results Chain). Логічна рамка (Logical framework (logframe), її використання, можливості та обмеження.</p> <p>Завдання на СРС: Застосувати теорію змін при оцінювання обраної програми.</p> |
| 5 | <p>Тема 5. Розробка технічного завдання на проведення оцінювання</p> |

| | |
|-----|--|
| | <p>Основні елементи та процес підготовки та узгодження ТЗ: коротка інформація про програму, її історію, особливості. Обґрунтування необхідності проведення оцінювання програми. Формулювання запитань, що вимагають відповіді. Визначення того, хто і як буде використовувати результати оцінювання. Визначення методів проведення оцінювання. Джерела інформації. Графік проведення робіт. Вимоги до звіту та поширення інформації.</p> <p>Завдання на СРС: Здійснити розробку технічного завдання за темою наукової роботи.</p> |
| 6 | <p>Тема 6. Джерела інформації та типи даних</p> <p>Дані, необхідні для формативного, процесуального та підсумовуючого досліджень. Вимоги до якості даних та способи її забезпечення. Валідність та надійність даних. Вторинні дані, їх джерела. Первинні дані та методи їх збору. Кількісні та якісні методи оцінювання. Інструменти.</p> <p>Завдання на СРС: Здійснить аналіз можливих джерел даних для здійснення оцінювання.</p> |
| 7-8 | <p>Тема 7. Аналіз та інтерпретація даних в оцінюванні</p> <p>Ланцюжок аналізу та результатів оцінювання. Кількісний та якісний аналіз. Кількісний аналіз: описовий, порівняльний, відносний. Типи підготовка звіту за результатами оцінювання, основні вимоги до його якості та представлення результатів.</p> <p>Завдання на СРС: Оберіть відповідний метод для здійснення аналізу за вашою темою наукової роботи.</p> |
| 9 | <p>Тема 8. Професійна діяльність з оцінювання</p> <p>Професіоналізація, її основні характеристики. Професійні кваліфікаційні вимоги до спеціалістів, що здійснюють оцінювання. Етичні принципи, політика, стандарти, керівництва. Професійні об'єднання та мережі, їх роль та завдання. Навчання оцінюванню.</p> <p>Завдання на СРС: Визначте основні етичні принципи на яких базується діяльність фахівця з оцінювання.</p> |
| 10 | <p>Тема 9. Особливості проведення моніторингу та оцінювання в наукових програмах та проектах</p> <p>Досвід моніторингу та оцінювання наукових програм та проектів в соціальній сфері. Вивчення випадків: звіти про проведений моніторинг та оцінювання.</p> <p>Завдання на СРС: Приведіть приклади ефективного проведення моніторингу та оцінювання в наукових програмах та проектах.</p> |

Семінарські (практичні) заняття

Основні завдання циклу семінарських (практичних) занять:

сформувати у студентів:

- знання основних понять та визначень у сфері моніторингу і оцінки;
- знання особливостей проведення моніторингу та оцінки;
- вміння формування індикаторів, розуміння їх ролі та значення в процесі моніторингу;
- вміння з аналізу даних, необхідних для оцінювання програм та проектів;
- застосування теорії змін в процесі моніторингу та оцінювання;
- знання основних вимог до кваліфікації фахівця з оцінювання;
- проведення моніторингу та оцінювання соціальних програм та проектів.

| N з/п | Назва теми заняття та перелік основних питань |
|--|---|
| Розділ 1. Моніторинг та оцінювання як самостійна дисципліна | |
| 1 | <p>Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ до курсу. 2. Мета та структура курсу, його зв'язок з іншими курсами. 3. Огляд рекомендованої літератури. <p>Завдання на СРС: Розглянути питання історії виникнення та становлення моніторингу та оцінювання як самостійної дисципліни</p> <p>Тема 2. Основні поняття та визначення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні поняття та визначення. 2. Основні функції моніторингу та оцінювання. |

| | |
|---|--|
| | <p>3. Моніторинг та оцінювання: спільне та відмінне.</p> <p>4. Моніторинг та оцінювання базовані на результатах, їх відмінність від класичних моніторингу та оцінювання</p> <p>Завдання на СРС: Розглянути «Глосарій термінів з моніторингу та оцінювання» та порівняти запропоновані поняття та визначення з іншими джерелами.</p> |
| 2 | <p>Тема 3. Оцінка потреб</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення потреб. 2. Необхідність проведення оцінки потреб. 3. Планування оцінки потреб. 4. Вибір підходу для проведення оцінки потреб. 5. Вторинний аналіз даних. Соціальні індикатори. <p>Завдання на СРС: Проаналізувати підходи до оцінки потреб, що склалися в сфері моніторингу та оцінки.</p> |
| Розділ 2. Моніторинг програм та проєктів | |
| 3 | <p>Тема 4. Моніторинг та особливості його проведення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія моніторингових технологій. 2. Підходи до визначення моніторингу. 3. Основні компоненти моніторингу. 4. Мета та завдання моніторингу. 5. Основні кроки моніторингового процесу. <p>Завдання на СРС: Розглянути історію становлення моніторингу як яфери діяльності.</p> <p>Тема 5. Індикатори, їх роль та значення в процесі моніторингу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Індикатори, їх роль та значення в процесі моніторингу. 2. Критерії відбору індикаторів вимоги до належних «індикаторів». 3. Класифікація індикаторів. 4. Індекси: загальні та зведені. 5. Система SMART–індикаторів та SPICED-індикатори. 6. Основні індикатори, придатні для вимірювання. <p>Завдання на СРС: Розробити набір індикаторів за тематикою своєї наукової роботи.</p> |
| 4 | <p>Тема 6. Дані, необхідні для оцінювання програм та проєктів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела даних: 2. Первинні та вторинні дані. <p>Завдання на СРС: Здійснити пошук та збір даних для оцінювання проєкту за обраною темою.</p> <p>Тема 7. Планування моніторингової діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівні моніторингу. 2. Методи та інструменти моніторингу. 3. Форми, що використовуються для моніторингу та оцінки. <p>Завдання на СРС: Здійснити відбір інструментів для здійснення моніторингу за обраною тематикою.</p> |
| Розділ 3. Оцінювання програм та проєктів | |
| 5 | <p>Тема 8. Теорія змін та її основні складові</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Головні компоненти теорії змін. 2. Графічне представлення теорії змін та її використання. 3. Логічна рамка, її використання, можливості та обмеження. <p>Завдання на СРС: Застосувати теорію змін при оцінювання обраної програми.</p> <p>Тема 9. Основні підходи до оцінювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перспективна оцінка. 2. Швидка оцінка. 3. Кластерна оцінка. 4. Оцінка потенціалу громади. <p>Завдання на СРС: Здійснити аналіз основних підходів до оцінювання у світовій практиці.</p> |
| 6 | <p>Тема 10. Необхідність проведення оцінювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи та види оцінювання: формативне, сумативне та перспективне. |

| | |
|---|--|
| | <p>2. Основні етапи проведення оцінювання: виникнення потреби в новій інформації, визначення завдань, планування оцінювання, збір даних, аналіз даних.</p> <p>3. Підготовка звіту, надання/отримання зворотного зв'язку за результатами проведеного оцінювання, прийняття рішення.</p> <p>Завдання на СРС: Підготуйте обґрунтування проведення оцінювання обраної вами тематики.</p> <p>Тема 11. Розробка технічного завдання на проведення оцінювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні елементи та процес підготовки та узгодження ТЗ. 2. Обґрунтування необхідності проведення оцінювання програми. Формулювання запитань, що вимагають відповіді. 3. Визначення методів проведення оцінювання. 4. Джерела інформації. 5. Графік проведення робіт. 6. Вимоги до звіту та поширення інформації. <p>Завдання на СРС: Здійснити розробку технічного завдання за темою наукової роботи.</p> |
| 7 | <p>Тема 12. Вимоги до кваліфікації фахівця з оцінювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги до кваліфікації/досвіду фахівців, що проводитимуть оцінювання. 2. Особливості проведення самооцінювання, внутрішнього оцінювання, зовнішнього оцінювання та комбінованого оцінювання. <p>Завдання на СРС: Підготуйте опис соціального портрету фахівця з оцінювання.</p> <p>Тема 13. Джерела інформації та типи даних</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дані, необхідні для формативного, процесуального та підсумовуючого досліджень. 2. Вимоги до якості даних та способи її забезпечення. 3. Валідність та надійність даних. 4. Вторинні дані, їх джерела. 5. Первинні дані та методи їх збору. 6. Кількісні та якісні методи оцінювання. <p>Завдання на СРС: Здійсніть аналіз можливих джерел даних для здійснення оцінювання.</p> |
| 8 | <p>Тема 14. Методи збору інформації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метод опитування. 2. Структуровані опитування: доцільність застосування, побудова опитувальників та їх використання. Шкали. 3. Фокус-групи/групові інтерв'ю. Індивідуальні інтерв'ю. 4. Тести: доцільність застосування, правила використання. 5. Швидка оцінка (Rapid Appraisal). 6. Спостереження. Вибірки, основні принципи побудови. <p>Завдання на СРС: Що означає термін "метод"? Перелічіть основні методи соціологічних досліджень.</p> <p>Тема 15. Аналіз та інтерпретація даних в оцінюванні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ланцюжок аналізу та результатів оцінювання. 2. Якісний аналіз. 3. Кількісний аналіз: описовий, порівняльний, відносний. 4. Типи підготовка звіту за результатами оцінювання. <p>Завдання на СРС: Оберіть відповідний метод для здійснення аналізу за вашою темою наукової роботи.</p> |
| 9 | <p>Тема 16. Використання моніторингу та оцінювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використання моніторингу та оцінювання в процесі управління програмною діяльністю. 2. Контроль, інспектування, аудит, оцінювання, дослідження (контроль – отримання нових знань). <p>Завдання на СРС: Обґрунтуйте необхідність здійснення моніторингу та оцінювання в процесі управління програмною діяльністю.</p> <p>Тема 17. Професійна діяльність з оцінювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Професіоналізація, її основні характеристики. 2. Професійні кваліфікаційні вимоги до спеціалістів, що здійснюють оцінювання. |

| | |
|----|---|
| | <p>3. Етичні принципи, політика, стандарти, керівництва. 4. Професійні об'єднання та мережі, їх роль та завдання. 5. Навчання оцінюванню.</p> <p>Завдання на СРС: Визначте основні етичні принципи на яких базується діяльність фахівця з оцінювання.</p> <p>Тема 18. Особливості проведення моніторингу та оцінювання в наукових програмах та проектах</p> <p>1. Досвід моніторингу та оцінювання наукових програм та проектів в соціальній сфері. 2. Вивчення випадків: звіти про проведений моніторинг та оцінювання. 3. Вивчення випадків: звіти про проведений моніторинг та оцінювання</p> <p>Завдання на СРС: Приведіть приклади ефективного проведення моніторингу та оцінювання в наукових програмах та проектах.</p> |
| 10 | Модульна контрольна робота |

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Питання для самостійної роботи для студентів денної форми навчання прописані для кожного лекційного та практичного завдання.

Самостійна робота здобувача включає:

підготовка до аудиторних занять – 70 год;

підготовка до модульної контрольної роботи – 4 год;

підготовка до заліку – 6 год.

Загалом – 80 год.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідуваність і виконання завдань

Для студентів, які бажають продемонструвати відмінні результати навчання, необхідним є активна робота на лекційних заняттях, однак відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно.

Від студентів буде вимагатись активна участь на практичних заняттях. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на практичних (семінарських) заняттях. Кожне пропущене практичне заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з дисципліни.

Студенти, які пропустили практичні заняття, можуть не допустити зниження підсумкового рейтингу, своєчасно (протягом семестру) опрацювавши відповідні теми і виконавши завдання, передбачені для пропущених занять. Не треба чекати наближення заліково-екзаменаційної сесії для відповідного спілкування з викладачем. Це слід робити як тільки студент буде готовий продемонструвати свої знання і навички з пропущених тем занять.

Теми і завдання для практичних занять передбачені Силабусом, доступні з особистого кабінету студента в системі «Moodle».

На лекціях та практичних заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням.

Студент на практичному занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлення позиції, читаючи з аркуша паперу знижує якість відповіді та оцінку.

Опанування дистанційних курсів.

За бажанням здобувача в умовах, що не сприяють регулярному відвідуванню занять, допускається вивчення окремих змістовних частин освітнього компонента в асинхронному режимі, зокрема, через опанування дистанційних курсів. Для врахування в системі оцінювання балів за опанування таких курсів, вони мають відповідати змістовно силабусу, бути узгоджені із викладачем, та на підтвердження проходження курсів студент має надати відповідний документ із зазначенням назви та обсягу в годинах. Визнання результатів неформальної освіти відбувається у порядку, визначеному у відповідному Положенні КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Для оскарження контрольних заходів студент має подати заяву, у якій має бути вказана причина оскарження, наведені факти упередженості викладача. Викладач повинен обговорити дану заяву зі студентом особисто на консультації. В разі відсутності порозуміння щодо результату контрольного заходу, формується комісія з викладачів кафедри, яка оцінює процедуру проведення контрольного заходу та претензії студента. Комісія може вирішити провести контрольний захід повторно, або відхилити заяву. Рішення комісії є остаточним та оскарженню не підлягає. Положення про апеляцію

https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_apeliiacii.pdf.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

(інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності)

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Політика використання штучного інтелекту

Політика використання штучного інтелекту та її принципи регламентуються наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: опитування за темою заняття, виконання завдань

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- робота на семінарських заняттях;
- написання МКР.

1. Робота на семінарських заняттях оцінюється в 8 балів. Максимальна кількість балів на всіх практичних заняттях дорівнює $8 \text{ балів} * 9 = 72 \text{ бали}$.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми, участь у дискусії, складання кейсів – 7-8 балів;

«добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція, складання кейсів – 6 бали;

«задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 5 бали;

«незадовільно» – повна пасивність на семінарському занятті – 0 балів.

Викладач оцінює роботу студента на кожному практичному занятті, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу на семінарських заняттях виставляється викладачем під час першого і другого етапу проміжної атестації.

2. МКР

Ваговий бал – 28 балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 25-28 балів;

«добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), або повна відповідь з незначними неточностями – 21-24 балів;

«задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 17-20 балів;

«незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам на «задовільно» – 0 балів.

3. Заохочувальні бали

Всього не більше 10 балів за такі види робіт:

– за науково-дослідницьку діяльність (участь у конференціях, конкурсах студентських робіт, публікації);

– участь у факультетських олімпіадах з дисципліни та всеукраїнських олімпіадах.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни доводиться до здобувачів на заліку під час заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи (при цьому попередні бали скасовуються).

4. Залік.

Ваговий бал – 100.

Залік передбачає відповідь студента на два питання. Питання є різними за змістом, відповідають тематиці лекцій, семінарів, самостійної роботи, питань з самоконтролю. Кожне питання оцінюється в 50 балів.

Критерії оцінювання:

48-50 балів - студент демонструє глибоке знання змісту навчального матеріалу, здатність до системного й міждисциплінарного аналізу проблем курсу; вільно й коректно використовує наукові поняття та терміни, формулює логічні, аргументовані висновки, виявляє власну обґрунтовану позицію щодо дискусійних питань;

43-47 бали - студент демонструє дуже добрий рівень засвоєння навчального матеріалу, добре орієнтується в основних темах курсу, здатний до аналізу та узагальнення; можливі поодинокі неточності у формулюваннях або прикладах, які не впливають суттєво на загальний рівень відповіді;

38-42 бали - студент демонструє достатньо повне розуміння основних тем і питань курсу. Використовує базову наукову термінологію, однак аналіз є переважно описовим; висновки сформульовані, але не завжди достатньо аргументовані;

33-37 бали - студент демонструє загальне уявлення про навчальний матеріал, але відповіді містять помітні неточності у визначеннях, прикладах або логіці викладу; застосування наукової термінології є обмеженим, аналітична складова виражена слабо;

30-32 бали - студент демонструє фрагментарні знання окремих тем курсу, орієнтується лише в частині ключових понять; відповіді неповні, поверхові, висновки недостатньо обґрунтовані;

0-29 балів - студент не орієнтується у ключових поняттях і проблематиці курсу; відповіді нелогічні або відсутні.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

| Кількість балів | Оцінка |
|---------------------------|--------------|
| 100-95 | Відмінно |
| 94-85 | Дуже добре |
| 84-75 | Добре |
| 74-65 | Задовільно |
| 64-60 | Достатньо |
| Менше 60 | Незадовільно |
| Не виконані умови допуску | Не допущено |

Можливі відмітки у відомості семестрового контролю:

| | |
|-------------|---|
| Не допущено | Невиконання умов допуску до семестрового контролю |
| Усунено | Порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки |
| Не з'явився | Здобувач, був допущений, але не з'явився на залік |

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендації студентам

В рамках навчальної дисципліни «Моніторинг та оцінювання соціальних програм і проектів» проводять лекційні і семінарські заняття відповідно. Лекції проводяться з використанням презентацій про основні терміни, поняття, теорії, з урахуванням тематики занять. В рамках курсу передбачено ознайомлення з першоджерелами та їх обговорення на семінарських заняттях. Також в рамках курсу передбачено набуття практичних навичок, а саме, написання плану оцінки, підготовку інструментарію (анкети), формування та розробки рекомендацій.

Семінарське заняття передбачає підготовку виступів студентами за визначеними питаннями, участь в дискусії, висловлення власної думки тощо. Критеріями оцінювання виконання завдань семінарського заняття є: логічна послідовність відповіді; повнота розкриття кожного питання; аналітичність міркувань у відповіді; посилання на джерела; обґрунтованість особистих висновків.

Готуючись до семінарського заняття студент має опрацювати лекційний матеріал певної теми, ознайомитись з додатковими джерелами, статтями в періодичних виданнях. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, активно включатись у обговорення питання. Якщо студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовлятися від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне семінарське заняття дає змогу розібратися в тих питаннях які розглядаються в рамках дисципліни «Моніторинг та оцінювання соціальних програм і проектів».

Позааудиторні заняття

Можлива участь студентів у неформальному гуртку для соціологів.

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус): Моніторинг та оцінювання соціальних програм і проектів

Складено доцент, кандидат філософських наук, доцент, Пиголенко Ігор Вікторович

Ухвалено кафедрою соціології (протокол № 14 від 23.06.2025)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 4 від 24.06.2025)

Питання до МКР.

1. Дайте визначення моніторингу та опишіть його основні характеристики
2. Дайте визначення оцінюванню та опишіть його основні форми
3. Що таке аудит та як він відрізняється від оцінювання?
4. Що таке аналіз вихідних даних та з яких частин він складається?
5. Що таке теорія змін та яка її роль в оцінюванні?
6. Моніторинг та оцінювання базовані на результатах: їх відмінність від традиційних
7. Назвіть основні етапи реалізації програм та проектів
8. Охарактеризуйте основні підходи до оцінки потреб
9. Дайте визначення індикаторів та наведіть приклади індикаторів
10. Що таке «належні індикатори» та які основні вимоги до їх конструювання?
11. опишіть основні правила розробки індикаторів
12. Що таке індекси? Наведіть їх приклади
13. Що таке система SMART– індикаторів?
14. опишіть індикатори, придатні для вимірювання Outputs, Outcomes, Impacts та обмеження для їх використання
15. Визначте рівні моніторингу та їх особливості
16. Суть теорії змін та її значення для оцінювання програм та проектів
17. Основні компоненти теорії змін
18. Збір даних, необхідних для різних типів оцінювання
19. Що таке валідність та надійність даних. Як їх можна забезпечити?
20. Основні вимоги до якості даних та способи їх забезпечення

Питання до заліку

1. Представте основні історичні етапи розвитку системи оцінювання
2. Назвіть основні міжнародні та національні організації, що займаються розвитком моніторингу та оцінювання
4. Дайте визначення оцінюванню та опишіть його основні форми
5. Чим відрізняються моніторинг та оцінювання?
6. Що таке аудит та як він відрізняється від оцінювання?
7. Щодо яких сфер діяльності програми/проекту надає інформацію оцінювання?
8. Назвіть основні напрямки використання оцінювання та дайте їх коротку характеристику
9. Назвіть основні виміри(критерії) незалежності оцінювання
10. Що таке аналіз вихідних даних та з яких частин він складається?
11. Що таке теорія змін та яка її роль в оцінюванні?
12. Назвіть та дайте визначення основних елементів теорії змін
13. Основні функції моніторингу та оцінювання
14. Моніторинг та оцінювання базовані на результатах: їх відмінність від традиційних
15. Назвіть основні етапи реалізації програм та проектів
16. Що таке результативність та ефективність?
17. Охарактеризуйте основні підходи до оцінки потреб
18. Чим зумовлена необхідність проведення оцінки потреб?
19. Охарактеризуйте роль моніторингу в проектній діяльності
20. опишіть мету та завдання моніторингу проектів та програм
21. Назвіть основні кроки моніторингової діяльності
22. Дайте визначення індикаторів та наведіть приклади індикаторів
23. Що таке «належні індикатори» та які основні вимоги до їх конструювання?
24. опишіть основні правила розробки індикаторів
25. Що таке індекси? Наведіть їх приклади
26. Що таке система SMART– індикаторів?
27. Чим відрізняються якісні та кількісні індикатори? Наведіть приклади
28. опишіть індикатори, придатні для вимірювання Outputs, Outcomes, Impacts та обмеження для їх використання
29. Що таке вихідні показники та яка їх роль в оцінюванні програм та проектів?
30. Охарактеризуйте дані та їх типи
31. Назвіть джерела даних, необхідних для проведення моніторингу
32. Що передбачає планування моніторингової діяльності
33. Визначте рівні моніторингу та їх особливості
34. опишіть основні методи та інструменти моніторингу
35. Суть теорії змін та її значення для оцінювання програм та проектів
36. Основні компоненти теорії змін
37. опишіть стандартний ланцюг результатів
38. Логічна рамка та особливості її використання
39. опишіть основні етапи проведення оцінювання
40. опишіть основні елементи технічного завдання на проведення оцінювання
41. Збір даних, необхідних для різних типів оцінювання
42. Що таке валідність та надійність даних. Як їх можна забезпечити?
43. Основні вимоги до якості даних та способи їх забезпечення
44. опишіть первинні та вторинні дані. Наведіть приклади їх використання
45. Охарактеризуйте кількісні методи оцінювання
46. Охарактеризуйте якісні методи оцінювання
47. Назвіть основні інструменти збору даних, опишіть їх особливості
48. Охарактеризуйте особливості методу опитування, доцільність його застосування та обмеження
49. Структуровані опитування: доцільність застосування, побудова опитувальників та їх використання
50. Фокус-групи/групові інтерв'ю
51. Індивідуальні інтерв'ю
52. Тести: доцільність застосування, правила використання
53. Вивчення випадку
54. Спостереження
55. Швидка оцінка (Rapid Appraisal)